

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): ~~diplomová~~ / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): PhDr. Ondřej Stulík, Ph.D.,
Katedra politologie a MV, FF ZČU v Plzni

Práci předložil(a): Vladimír Havierník

Název práce: Nozickova teorie minimálního státu v jeho Anarchy, State and Utopia

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce je „...seznámit čtenáře s teorií státu jednoho z autorů soudobé politické filosofie, kterým je Robert Nozick“ (str. 6). Cíl práce je stanoven příliš široce a nemá žádnou analytickou hodnotu. Takový fakt by ale v bakalářské práci nevedl za předpokladu, že by autor své téma (zde ve smyslu předmětu popisu) alespoň v úvodu zúžil a provedl by deskripci všech pojmů, které se na daný zúžený cíl mohou vázat (např. státní monopol na užití násilí; bezpečnost jako nutná podmínka minimálního státu apod.). Takto dostatečně vymezený předmět a pojmový aparát, který by se na předmět vázal, ale v práci nenalzáme. Cíl práce byl naplněn pouze částečně a povrchně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Téma patří mezi náročnější. Tvůrčí přístup autora je patrný, nicméně naráží na neznalosti pojmů a autorů, o kterých se zmiňuje či které se pokouší analyzovat. Autor místy projevuje značnou snahu pochopit a interpretovat nastolený dílčí problém, nicméně vzápětí sklouzne k nepodloženému komentáři bez adekvátní analýzy. Příčinou je neznalost pojmového aparátu, se kterým pracuje, a pozadí vývoje Nozickovi teorie. Příklady je mnoho: autor hovoří o Nozickově (kritickému) vztahu k dnešnímu sociálnímu státu, byť si je vědom, že dílo, které analyzuje, je z roku 1974. Má otázka: od roku 1974 nebyl žádný vývoj v sociálním státu? Co vznik koncepce „Třetí cesty“? Co vznik nové levice v čele s New Labour?; Co myslí autor pod „analytickým rozborem“? (taková metoda neexistuje); Na základě jakých kritérií a z jakých pozic autor provádí hodnocení? (str. 7); Proč autor směšuje tvrzení a teorii? (str. 8); Jak chápe autor neutralitu? Proč tvrdí, že neutralita je v Nozickově díle patrná? On tedy není ideologicky zatížen? (str. 11); Utilitarismus je vyložen zjednodušeně (str. 20-21); Interpretace Rousseaua je velice schematická a těžko udržitelná (viz poznámka pod čarou č. 40); apod.

Největší výhrady mám ale ke čtvrté části s názvem „Kritika minimálního státu“, zejm. ke kapitole 4.1. První výhrada spočívá v nejasnosti a nelogičnosti výběru kritiků, kteří mají reflektovat Nozickovo dílo. Není uvedeno žádné kritérium, podle kterého by autor kritiky vybíral. Velká míra intuitivnosti ale není zásadním problémem. Problém druhý, který za zásadní považuji, spočívá ve spekulativním hodnocení toho, „kdo měl pravdu“, co je na státě „dobré“, a co nikoliv. Autor se pouští na tenký led, kdy neprovádí analýzu, ale pouze hodnotově zatíženě komentuje své dojmy bez toho, aby přiznal, na čem je jeho přístup založen. Třetí problém spočívá ve zcela neadekvátní práci s politologickými pojmy a interpretacemi. Například tvrzení, že se Schmitt „obrátil k nacismu“ (str. 38) považuji za neúnosné zjednodušení. Dalším příkladem je výklad demokracie v porovnání s komunismem u Marxe, kdy autor implicitně vynáší soud o „selhání“ (str. 38) a vůbec se nezamýšlí nad tím, že intuitivně pracuje s liberální demokracií, zatímco nereflktuje Marxův výklad „lidové demokracie“. Všechny tři problémy mají společné to, že autor na žádného ze zmíněných autorů neodkazuje – jeho komentář je tedy jen

nepodloženým dojmem o autorech, o kterých pravděpodobně „kdysi něco slyšel“, popř. je i možná četl, ale jeho výklad je ovlivněn pouhým dojmem. Kapitola 4.2 (str. 39) je nejasná a nic neříkající – proč se autor nezaměřil na jednoho kritika, například Rothbarda, a nekomparoval ho s Nozickem? Komparace dle stanových kritérií by mohla mít přidanou hodnotu. Podobné problémy se objevují i v dalších kapitolách až do kapitoly „závěr“.

Kapitola závěr je analogická kapitole čtvrté v tom, že se objevuje autorův ničím nepodložený komentář opřeny o zásadní neznalost politologických koncepcí, na které se ale sám autor odvolává. Jako příklad uvádím zmínku o Weberovi a definičním znaku státu, který má mít monopol na legitimní užití násilí. Autor tvrdí, že se Nozick inspiroval tímto principem a následně k němu přidává (když Nozick reviduje sám sebe) i symbolickou užitečnost sociální komunity. Autor se domnívá, že „tento aspekt není tím, co má na definici státu zásadní vliv – mnohem zásadnější vliv to má na definici národa a všemožných skupin lidí“ (str. 43). Z uvedeného je patrné následující: autor nerozlišuje mezi nutnou a dostatečnou podmínkou pro definici sociálního jevu; nezná Webera, protože Weber sdílenou identitu určuje jako nutnou podmínku pro definici moderního státu; autorovi není jasná souvislost mezi národním a moderním státem, a také souvislost mezi státem, státností a moderním státem. Z dalších pasáží vyplývá autorova neznalost rozdílů mezi vertikální a horizontální infrastrukturní mocí státu, negativní a pozitivní svobodou (byť se zmiňuje o Berlinovi), a mám podezření, že autor neví (alespoň to vyplývá z kontextu), že Rawls je egalitární liberál (srov. str. 45-46) apod.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autora je srozumitelný. Práce obsahuje mnoho překlepů – v podstatě na každé stránce je nějaká chyba (např. poznámka pod čarou č. 8; strana 13 – překlep na konci citace; strana 15 – není tečka na konci prvního odstavce apod.). Kvalita citací pokulhává, protože se autor často odvolává na autory, které nijak necituje (například str. 16 v případě Hobbese; str. 19 v případě Smithe apod.). V absolventských pracích by se nemělo objevovat strukturování textu do bodů (např. str. 10). Seznam literatury je členěn na primární a sekundární literaturu, ale z hlediska toho, jak autor zdroje používal, není jasné, co chápe pod primární a sekundární literaturou. Literatura je jen jedna – data mohou být primární a sekundární – a v tom je podstatný rozdíl.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená bakalářská práce je ambiciózním pokusem o výklad vybraného díla konkrétního autora z oblasti politické filozofie. Ambice autora a jeho patrná energie ale naráží na neznalost základních pojmů a konceptů. Snaha o vlastní názor a invenci je silnou stránkou. Autorův „zápal“ ale naráží na nejasnosti v koncipování celého textu, cíle a konečně i výstupů. Autorovi bych doporučil zásadní přepracování práce, kdy by stanovil konkrétní cíl, předměty analýzy (dle jednopřípadové studie), metodu zkoumání (například obsahovou analýzu či analýzu metafor) a přístup. Díky zúžení záměru by autor mohl postupně i zvládnout pojmový aparát, resp. nebylo by toho „tolik k doplnění ve znalostech“. Alternativně bych doporučil alespoň adekvátní deskripci vybraných pojmů (vůči definovanému záměru) u zkoumaného Nozicka bez volby metody zkoumání (viz výše; takový záměr by byl pro bakalářskou práci dostačující).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Je možné považovat Hobbese za konzervativce? Pokud ano, proč? Pokud ne, proč?
- Vyjádřete se k otázkám obsaženým výše, a to k těm, které sám považujete za zásadní.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

V závislosti na obhajobě dobře nebo nevyhověl.

Datum: 23. 5. 2016

Podpis:

